

Premis Nacionals de Cultura 2 abril 2011

Els 16 guardonats amb els Premis Nacionals de Cultura de l'any 2010 volem expressar la nostra satisfacció i el nostre agraïment a les institucions i a les persones que ho han decidit tan generosament amb voluntat d'anar reforçant la identitat cultural –és a dir, la identitat nacional—de Catalunya. En nom de tots us donem les gràcies per haver-nos atorgat aquests honors. Tots ens en sentim responsables i tots intentarem seguir treballant per aquesta identitat, encara que sigui des de la modèstia quotidiana de la feina ben feta.

Parlo en representació de tots els premiats i no és fàcil trobar un argument que serveixi per a tots. Hi ha, però, dos temes que em semblen prou comuns. El primer és la consideració de l'oportunitat i les conseqüències. Els premis són sempre l'apreciació d'una tasca que mereix ser subratllada i valorada col·lectivament. I per això els apreciem i agraïm. Però els premis d'enguany poden tenir també una interpretació més general, encara que només sigui perquè coincideixen amb una cruïlla transcendental però incerta en el redreçament polític i econòmic de Catalunya.

Tots reconeixem la situació crítica en què vivim i la necessitat d'aportar-hi sacrificis. I també que hi ha necessitats bàsiques, com la salut i l'educació, que en moments apocalíptics són sens dubte prioritàries. Però, al mateix temps, continuem afirmant que si volem un redreçament coherent i cohesionat cal atendre la cultura com un dels pilars indispensables en l'estructura real de la nació –gairebé hauríem de dir que la nació és essencialment la mateixa cultura—una estructura compromesa amb la complexitat històrica i antropològica i, sobretot, amb la qualitat i la identitat de l'ensenyament, les formes de vida, la ideologia, l'economia, els mites.

Els catalans estem convençuts que ara, més que mai, si volem salvar el país, fins i tot més enllà de l'actual panorama crític, la cultura ha de ser una prioritat a l'hora de refer la política. Però també veiem que la crisi econòmica general imposa unes reduccions que faran difícil o impossible aquesta prioritat.

L'alarma ja ha arribat al carrer i és possible que es converteixi des d'ara en la gran discussió política. I això cal reconèixer que és una bona notícia: per fi, les fórmules populars de la manifestació i la reclamació exigent, en comptes de referir-se als temes de gestió quotidiana i als interessos sectorials, es dediquen al gran panorama

de la cultura. El poble reclama que les retallades de pressupost no l'afectin, perquè, sense ella, no hi ha ni hi haurà ni política ni país.

Em sembla que puc afirmar que tots els premis d'enguany ens obliguen no tan sols a continuar les tasques pròpies, sinó a prendre posició i intervenir també en la lluita pel recolzament oficial de la cultura i dels seus instruments d'actuació. En fer de la cultura catalana l'explicitació de les arrels nacionals.

La segona observació que em sembla que puc atribuir a tots els premiats és el record i l'homenatge a tots els que han participat a la feina feta. No hi ha res que es faci en l'aïllament individual. Tot és conseqüència de llargues col·laboracions i intenses ajudes, de manera que cada premi correspon a un conjunt de ciutadans que han treballat plegats amb la mateixa voluntat i els mateixos propòsits culturals.

Em sembla que tots estem d'acord en afirmar que aquests premis els hem de considerar repartits enter un llarg conglomerat: l'entorn de mestres, alumnes, socis, el recolzament familiar i cívic, les ofertes dels àmbits de recerca, la comprensió i la institucionalització política i, sobretot, la feina d'aquells treballadors –a vegades fins i tot anònims—que han tingut el rol més dur. A tost ells dediquem aquests premis.

Per tant, a les nostres paraules d'agraïment a les entitats i les persones que han promogut els premis afegim el nostre compromís de diàleg i d'exigència i ampliem l'honor i la responsabilitat a tots els col·laboradors. Recordem però que només amb la cultura serem capaços de refer la política i lluitar contra la crisi des de les mateixes bases estructurals. Moltes gràcies.

Oriol Bohigas

President de l'Ateneu Barcelonès (2003-2011)

